

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**REGLEMENTĂRI CU PRIVIRE
LA CIMITIRE ȘI REGIMUL
MONUMENTELOR FUNERARE
ÎN FRANȚA ȘI MAREA
BRITANIE**

studiu documentar

februarie 2024

Materialele elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.

Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa:

<http://www.cdep.ro/infoparl/dip.studii?par1=2021>

Documentare și sinteză: Andra Andronic, consilier parlamentar.
Direcția studii și documentare legislativă
Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București
Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070
E-mail: doc@cdep.ro

FRANȚA

Cadrul general

În Franța, potrivit prevederilor articolului [L2213-9](#) al Codului general al colectivităților locale, cimitirele care fac parte din domeniul public trebuie să respecte principiile laicității și neutralității. Autoritățile locale trebuie să-și ducă la îndeplinire sarcinile, fără a face distincții sau a impune condiții particulare, în funcție de credința sau de cultul persoanelor decedate sau de circumstanțele în care acestea au murit. Cu toate acestea, obligația de neutralitate se aplică doar autorităților municipale, nu și utilizatorilor cimitirului, care beneficiază de libertate de religie și libertatea de a-și onora morții. Toate înmormântările și exhumările trebuie să fie autorizate de către primar. Primarul are puterea de a delega această responsabilitate poliției sau registrului de stare civilă sau unui serviciu special constituit în acest sens.

Regulamentul cimitirului stabilește măsurile care trebuie luate pentru a se asigura securitatea cimitirului și menținerea unui anumit standard de decență, ordine și igienă publică. Acesta poate conține dispoziții generale, precum orele de deschidere, sau informații cu privire la planurile și registrele care pot fi consultate în cadrul primăriei.

În afară de cimitirele publice, în Franța mai există și alte tipuri de cimitire, cum sunt:

- cele private - reglementate conform prevederilor [articolului L2223-9](#), potrivit căruia orice persoană poate fi înmormântată pe o proprietate privată, cu condiția ca această proprietate să se afle în afara limitelor orașului sau comunei și la o anumită distanță prevăzută;
- cele militare, cunoscute sub denumirea de cimitire naționale; potrivit [articolului L498](#) al Codului pensiilor militare de invaliditate și al victimelor de război, militarii francezi și aliați care au "murit pentru Franța" în serviciul activ în timpul operațiunilor din timpul războiului sunt înmormântați în cimitirele naționale. Ministrul Veteranilor și Victimelor de Război este responsabil pentru toate chestiunile legate de terenul, întreținerea și îngrijirea cimitirelor menționate mai sus, care sunt proprietate națională, obiectiv realizat cu sprijinul serviciilor tehnice ale Ministrului Apărării Naționale.

Informații cu privire la Serviciul cimitire al Primăriei Paris

Potrivit informațiilor prezentate de către [Serviciul cimitire](#) din Paris, există în prezent 20 de cimitire: 14 în interiorul orașului și 6 în afara acestuia, în comunele învecinate.

Cele 20 de cimitire sunt grupate în opt zone de conservare, deservite de aproape 500 de angajați ai primăriei. Acestea sunt locuri de reculegere și de meditație pentru aparținătorii celor decedați, dar și spații verzi apreciate de iubitorii de plimbări pentru diversitatea patrimoniului lor natural și arhitectural.

Precizăm că mormintele (construcțiile/ monumentele funerare) se află în proprietatea privată a familiilor. Mormintele intră în domeniul public municipal doar după expirarea perioadei de concesionare sau în cazul în care sunt abandonate de către proprietari (beneficiari ai unor concesiuni perpetue sau seculare).

Primăria din Paris implementează o politică de conservare și de restaurare a celor mai emblematiche morminte, unele structuri funerare prezentând interes cultural, istoric, artistic sau arhitectural și fiind protejate ca monumente. La următorul [link](#) poate fi consultat un raport (din mai 2018) privind clasificarea cimitirului parizian Montmartre, respectiv secțiunea I privind aspectele legate de conservarea elementelor de patrimoniu (vezi punctul 4 - monumente funerare).

Cadrul de reglementare privind gestiunea cimitirelor

[Legea nr. 2008-1350/2008](#) privind legislația funerară a modificat dispozițiile aplicabile cimitirelor și operațiunilor funerare. Majoritatea acestor dispoziții au fost codificate în [Codul](#) general al colectivităților locale (CGCT)¹, informațiile privind cimitirele regăsindu-se la articolele L2223-1 - L2223-18-4.

Potrivit Codului, gestionarea cimitirelor revine în responsabilitatea autorităților locale/ municipalităților. Astfel, potrivit [articolului L2223-1](#), fiecare municipiu sau organism public de cooperare intercomunală dispune de cel puțin un cimitir în vederea înhumării morților, iar în municipiile sau organismele de cooperare intercomunală cu o populație de cel puțin 2000 de locuitori trebuie să existe și un loc pentru depunerea cenușii defuncțiilor după incinerare (columbar).

Crearea, extinderea și relocarea cimitirelor sunt decise de către consiliul municipal. În comunele urbane și în interiorul zonelor construite, crearea și extinderea unui cimitir situat la mai puțin de 35 de metri de locuințe poate avea loc doar după obținerea autorizației reprezentantului statului în departament. Această autorizație se acordă în urma unei anchete publice efectuate în conformitate cu articolele [L. 123-1](#) și [R. 123-1](#) și prevederile din Codul mediului și a avizului comisiei departamentale competente pentru mediu, sănătate și riscuri tehnologice. În cazul în care nu se primește niciun răspuns timp de mai mult de șase luni, cererea se consideră respinsă (articolele [L. 2223-1](#) și [R. 2223-1](#) din CGCT).

Comunele² pot institui diverse tipuri de concesiuni, după cum urmează: temporare pentru o perioadă de maximum cincisprezece ani, treizeci de ani, cincizeci de ani sau perpetue. Concesiunile pot fi transformate în concesiuni pe termen mai lung.

După îndeplinirea formalităților necesare (publicitate, sesizarea consiliului municipal etc.), primarul poate declara o parcelă ca fiind abandonată și poate dispune ca municipalitatea să recupereze terenul atribuit parcelei, care nu a fost întreținută timp de treizeci de ani (articolele [L. 2223-17](#), [L. 2223-18](#) și [R. 2223-12](#) și următoarele din CGCT).

¹ <https://www.collectivites-locales.gouv.fr/competences/competences-du-maire-en-matiere-funeraire>

² Menționăm că potrivit articolul R. 2223-1 aferent CGCT, comunele urbane sunt definite ca având o populație mai mare de 2 000 de locuitori.

Cimitirele nu pot fi desființate decât după zece ani de la ultima înhumare (articolul [L. 2223-8](#) din CGCT).

Potrivit articolelor [L.2212-2](#) și [L.2213-9](#), primarul îi revine în responsabilitate supravegherea cimitirelor, respectiv organizarea serviciilor de poliție a cimitirelor, atribuindu-i-se sarcina de menținere a ordinii și decenței într-un cadru de strictă neutralitate.

Potrivit prevederile [articolului L2213-24](#), primarul dispune repararea sau demolarea zidurilor, clădirilor, edificiilor sau monumentelor funerare care se află în pericol de ruinare, în condițiile prevăzute în capitolul I din titlul I al cărții V din Codul construcțiilor și locuințelor, iar în conformitate cu articolul L.2212-2, poliției municipale îi revine în atribuții și demolarea sau repararea clădirilor și a monumentelor funerare în pericol de ruină (...).

În conformitate cu articolul [L. 2223-12-1](#) din Codul general al autorităților locale, primarul poate stabili dimensiunile maxime pentru monumentele funerare, jurisprudența susținând că, acesta nu poate impune obținerea unei autorizații pentru construirea unei mormânt sau a unui cavou în scopuri estetice, fără a-și depăși competențele.

Regimul cimitirelor și monumentelor funerare protejate

Cadrul de protecție a patrimoniului funerar este stabilit prin [Circularea](#) Ministerului Culturii nr. 2000/022 din 31 mai 2000 privind protecția mormintelor și cimitirelor ca monumente istorice și gestionarea mormintelor și cimitirelor protejate.

Potrivit Circularei, monumentele funerare amplasate pe o parcelă sunt clasificate ca imobile prin destinație și aparțin titularilor parcelei, iar terenul concesionat rămâne în proprietate autorității locale. Deși lucrările la un loc de înmormântare pot face obiectul unei declarații prealabile, acestea nu sunt supuse autorizării de către primar. Trebuie reamintit faptul că operațiunea de înhumare (sau exhumare) poate fi realizată doar în baza unei autorizații emisă de către primar.

[Articolul L. 2223-13](#) din Codul general al colectivităților teritoriale conferă titularului unei parcele funerare dreptul de a construi monumente și cavouri. Potrivit articolului [R. 421-2](#) din Codul de urbanism, monumentele funerare și cavourile din cadrul cimitirelor sunt exceptate de la obținerea unei autorizații de construire, fie că este vorba de o autorizație de construire sau de o altă autorizație sau declarație, începând cu 1 octombrie 2007³.

Există însă cazuri speciale (descrise mai jos) în care construcția de cavouri sau monumente funerare implică efectuarea unei declarații prealabile în temeiul Codului de urbanism. Astfel, articolele [R. 421-11](#) și [R. 421-2](#) din Codul de urbanism (CU) impun o declarație prealabilă pentru cavouri funerare și monumente din cimitir în următoarele zone:

- în perimetrul [siturilor de patrimoniu remarcabile](#) (SPR),
- într-un sit clasat sau în curs de clasare,

³ <https://www.resonance-funeraire.com/magazine/reglementation/6622-le-permis-de-construire-est-necessaire-dans-un-cimetiere-classe-au-titre-des-monuments-historiques.html>

- în rezervații naturale,
- în zonele care urmează să fie clasificate ca parte a unui viitor parc național, a cărui creare a fost luată în considerare în aplicarea art. R. 331-4 din Codul mediului și în centrul parcurilor naționale delimitate în aplicarea art. L. 331-2 din același cod.

Menționăm că potrivit articolului [L621-27](#) aferent Codului patrimoniului, proprietarii vor fi notificați cu privire la înregistrarea unui obiectiv (clădire, monument etc.) ca monument istoric și vor fi obligați să nu efectueze nicio modificare la clădirea listată sau la o parte a acesteia, fără a notifica autoritatea administrativă cu patru luni înainte de intenția lor de a face acest lucru și fără a indica lucrările pe care intenționează să le efectueze. În cazul în care construcția sau lucrările planificate la clădirile clasate ca monumente istorice fac obiectul unei autorizații de construcție, al unei autorizații de demolare, al unei autorizații de dezvoltare sau al unei declarații prealabile, decizia de acordare a autorizației sau decizia de a nu se opune acesteia, poate fi luată cu acordul autorității administrative responsabile pentru monumentele istorice. Autoritatea administrativă nu se poate opune acestor lucrări decât prin inițierea procedurii de clasificare ca monument istoric. Lucrările la clădirile clasate se desfășoară sub supravegherea științifică și tehnică a departamentelor guvernamentale responsabile pentru monumentele istorice.

[Architecte des Bâtiments de France](#) (ABF) va examina cererea de restaurare/ amenajare sau de efectuare de lucrări importante aferente unui monument funerar. Cererea va fi completată cu informații privind materialele utilizate și metodele de execuție (art. R. 431-14 și R. 431-36 din CU). ABF are apoi la dispoziție două luni pentru a lua o decizie. Acest termen de două luni nu începe să curgă de la data depunerii cererii, ci de la data la care este solicitat avizul (art. R. 423-59 din CU).

Menționăm că prin intermediul articolului [L.621-30](#) din Codul de urbanism, se înlocuiește protecția acordată, în cadrul vechiului regim, clădirilor situate în câmpul vizual de 500 m al unui monument istoric înscris sau clasificat ca protejat cu o protecție în regim de "împrejurimi/ vecinătăți". Această protecție are caracterul unei servituți de utilitate publică care afectează utilizarea terenului. Aceasta se va aplica oricărei clădiri, construite sau nu, situate în interiorul unui perimetru definit de autoritatea administrativă, inclusiv monumentelor funereare, indiferent de amplasarea acestora. Acest perimetru este creat prin "o decizie a autorității administrative, pe baza unei propuneri a ABF, după o anchetă publică, consultarea proprietarului sau a proprietarului-locatar al monumentului istoric și, dacă este cazul, a municipalității sau a municipalităților în cauză, precum și acordul autorității responsabile de Planul local de urbanism (PLU), de documentul echivalent sau de harta locală" (vezi [art. L 621-31](#)).

În absența acordului autorității responsabile de elaborarea unui PLU, a unui document echivalent sau a unei carte comunale, decizia este luată fie de către autoritatea administrativă, după obținerea avizului comisiei regionale pentru patrimoniu și arhitectură, atunci când perimetrul nu depășește o distanță de cinci sute de metri față de un monument istoric, fie prin decret al Consiliului de Stat, după obținerea avizului comisiei naționale pentru patrimoniu și arhitectură, atunci când perimetrul depășește o distanță de cinci sute de metri față de un monument istoric.

Prin urmare, în absența stabilirii unui perimetru de către autoritatea administrativă, necesitatea unei autorizații prealabile rămâne valabilă; lucrările susceptibile de a modifica aspectul exterior al unei clădiri, construite sau nu, care este protejată ca și "clădire vecină" celei clasate sunt supuse autorizării prealabile.

În cazul în care cimitirul în sine este clasificat ca monument istoric, este necesară obținerea unei autorizații de construire și nu a unei declarații prealabile. Potrivit articolului [R.421-16](#) aferent Codului de urbanism, orice lucrare la o clădire sau a unei părți de clădire clasată ca monument istoric este supusă unei autorizații de construire, cu excepția lucrărilor de întreținere sau de reparații obișnuite și a lucrărilor care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul [R. 421-8](#). Prin urmare, în absența unei autorizații de acest tip, titularul contractului de concesiune nu are dreptul să efectueze astfel de lucrări.

Jurisprudență

Arhitectura funerară reprezintă 5% din clădirile protejate ca monumente istorice, fie că este vorba de cele aproximativ 400 de cimitire sau părți de cimitire, precum cimitirului [Père-Lachaise](#) sau întregul cimitir [Picpus](#) din Paris, care este singurul aflat în proprietate privată și încă în activitate, sau de numeroasele morminte sau mausolee izolate, majoritatea situate în cimitirele municipale⁴.

Jurisprudența administrativă consideră că un monument funerar constituie o construcție prin însăși natura sa (Conseil d'État, 2 iulie 2021)⁵. Menționăm că decizia Consiliului este luată în legătură cu statuia intitulată „Le Baiser” din cimitirul [Monparnasse](#) de la Paris, sculptură funerară realizată de artistul român Constantin Brâncuși. Astfel, printr-o decizie dată pe 2 iulie 2021, Consiliul de Stat a decis că statuia „Sărutul/ Le Baiser”, realizată de Brâncuși și așezată pe mormântul Tatiane Rachewskaia în cimitirul Montparnasse din Paris, nu poate fi mutată, făcând parte dintr-un ansamblu indivizibil care constituie un monument funerar. În acest context, Consiliul de Stat a constatat că un monument funerar ridicat pe un cavou servind ca fundație, construit de altcineva care nu era proprietarul terenului, trebuie privit în ansamblu, cu toate elementele care i-au fost încorporate și care alcătuiesc edificiul, ca o construcție, în sensul și pentru aplicarea [articolului 518](#) din Codul civil.

Prin urmare, lucrările asupra monumentelor funerare protejate ca monumente istorice sunt supuse aceluiași autorizații administrative ca și lucrările asupra oricărei clădiri protejate ca atare.

Lucrările planificate la monumente funerare situate în vecinătatea unor monumente protejate ca monumente istorice (alt monument funerar, biserică) sau într-un sit de patrimoniu remarcabil (SPR) necesită o decizie a prefectului departamentului, după aprobarea Architectes des Bâtiments de France (ABF).

⁴ <https://www.senat.fr/questions/base/2023/qSEQ230305682.html>

⁵ <https://www.conseil-etat.fr/fr/arianeweb/CE/analyse/2021-07-02/447967>

Conservarea și punerea în valoare a cimitirelor sau a mormintelor de interes patrimonial

Cu excepția cazurilor rare de protecție juridică în temeiul Codului patrimoniului, concesionarii se bucură de o mare libertate. După cum am precizat mai sus, lucrările aferente mormintelor nu fac obiectul unei autorizații de construire sau al oricărei alte forme de autorizare.

La expirarea concesiunii parcelei sau în cazul în care se constată că aceasta a fost abandonată și nu s-au prezentat persoanele îndreptățite, obiectele funerare devin proprietatea municipalității, care este, prin urmare, liberă să dispună de acestea, cu excepția părților din cimitir sau a monumentelor funerare protejate ca monumente istorice, împrejurimi sau SPR.

Astfel, autoritatea locală poate opta pentru conservarea facultativă a monumentelor care nu fac obiectul unui regim de protecție, restaurând monumentele care prezintă interes estetic sau patrimonial pentru municipalitate, fără a solicita clasificarea sau înregistrarea acestora. În mod similar, autoritatea locală poate să vândă sau să doneze monumentul unui nou proprietar, care va fi responsabil de restaurarea și/sau conservarea/ întreținerea acestuia⁶.

Totodată, pot fi luate în considerare unele măsuri de stimulare a conservării mormintelor vechi, precum sistemul introdus, cu mulți ani în urmă, de orașul Lyon, care prevede scoaterea la licitație a monumentele funerare aferente contractelor de concesiune expirate, măsură aplicată în cele trei cimitire "istorice" ale sale. Unele dintre aceste monumente fac obiectul unor obligații de conservare și restaurare definite de orașul Lyon. Altele pot beneficia de un sistem de certificare specială din partea [Fondation du Patrimoine](#), care oferă beneficii fiscale proprietarilor pentru lucrările de restaurare (ex: deducerea din impozitul pe venit a lucrărilor de restaurare pentru monumentele/ clădirile care nu fac obiectul regimului monumentelor istorice). Astfel, în cazul în care identificarea concesionarilor anteriori nu poate avea loc, iar rămășițele rudelor lor sunt transferate în osuarul municipal, patrimoniul funerar nu este distrus și poate continua să înfrumusețeze cimitirul.

De asemenea, comunele pot alege să păstreze și să întrețină, pe cheltuiala lor sau cu ajutorul unor asociații precum [Souvenir français](#), mormintele sau monumentele comemorative ale cetățenilor lor iluștri sau ale celor care au murit pentru Franța.

Adoptarea unui plan de gestiune a cimitirului, în colaborare, dacă este cazul, cu ABF, cu o asociație de patrimoniu sau cu Consiliul departamental pentru arhitectură, urbanism și mediu, este, de asemenea, o modalitate de a asigura, într-o anumită măsură, conservarea caracterului patrimonial al cimitirului.

⁶ http://www.adm47.asso.fr/files/Base_documentaire_et_Reglement_des_cimetieres_-_AMF_-_Ref_2018.pdf

Link-uri utile documentării:

<https://www.collectivites-locales.gouv.fr/files/Comp%C3%A9ten-ces/2.%20agir%20pour%20ma%20population/funeraire/guide-collectivites-aout-2017.pdf>

http://www.adm47.asso.fr/files/Base_documentaire_et_Reglement_des_cimetieres_-_AMF_-_Ref_2018.pdf

Regulamente cimitire

<https://www.mairie-ballainvilliers.fr/wp-content/uploads/2022/12/22-12-67-2-AR-REGLEMENT-CIMETIERE-01-01-2023.pdf>

<https://www.nice.fr/uploads/media/default/0001/16/REGLEMENT%20DES%20VAL-LEES.pdf>

<https://www.saint-loup-hors.fr/wp-content/uploads/2024/01/REGLEMENT-CIMETIERE-DE-CEMBRE-2023.pdf>

<https://www.dannemarie.fr/wp-content/uploads/2023/01/am-permanent-01-2023-reglement-du-cimetiere.pdf>

MAREA BRITANIE

Ordinul privind cimitirele administrate de către autoritățile locale (prescurtat LACO 1977) stabilește parametrii generali privind funcționarea cimitirelor municipale în Marea Britanie. Menționăm că LACO 1977 nu se aplică cimitirelor administrate de către biserici sau celor private.

În Marea Britanie, cimitirele pot fi clasificate în:

- cimitire parohiale;
- cimitire municipale sau ale autorităților locale, gestionate de către autoritățile responsabile de înmormântare, definite astfel conform Legii privind guvernarea locală din 1972;
- cimitire private - înființate în secolul al XIX-lea, unele fiind achiziționate de către autoritățile locale;
- zone/ spații de înhumare “naturale”, împădurite, apărute începând cu anul 1995; se preconizează că autoritățile locale vor continua să creeze cimitire naturale pentru a putea oferi spații suplimentare de înhumare; acestea pot fi locații de sine stătătoare sau zone în cadrul cimitirelor municipale existente sau adiacente acestora.

Ministerul Justiției reprezintă departamentul guvernamental responsabil cu legislația privind înhumarea. Cu toate acestea, nu există nicio obligație pentru Ministerul Justiției (sau pentru guvernul central în ansamblul său) de a înființa cimitire sau de a solicita acest lucru altor

organisme. Cimitirele continuă să fie înființate de către autoritățile publice locale și de către alții, răspunzând cererii. Nu există o evidență centrală a locației sau a capacităților cimitirelor, fie că sunt municipale, private sau aparținând Bisericii Anglicane.

Politica publică privind reglementarea cimitirelor este relaxată și are drept scop principal susținerea interesului public în ceea ce privește înhumarea decentă a morților, asigurarea păstrării și conservării unor registre adecvate, evitarea deranjului public și protejarea rămășițelor îngropate împotriva tulburărilor nejustificate. Reglementarea cimitirelor municipale prevede acordarea nediferențiată a drepturilor de înmormântare și dispoziții coerente pentru întreținerea mormintelor și a monumentelor funerare.

Gestiunea cimitirelor în Marea Britanie

Cimitirele municipale /locale

În conformitate cu secțiunea 214(1) a Legii privind guvernământul local 1972, următoarele autorități ("burial authorities") sunt considerate responsabile privind cimitirele:

- i. Consiliile districtuale;
- ii. Consiliile districtelor din Londra;
- iii. Consiliul comun al orașului Londra;
- iv. Consiliul parohial;
- v. Reuniunile parohiale ale parohiilor care nu au consiliu parohial, fie că sunt separate sau comune;
- vi. Consiliile comunitare din Țara Galilor.

Autoritățile mai sus menționate trebuie să reglementeze cimitirele în conformitate cu Legea administrației locale din 1972 și cu LACO 1977 (modificată prin [Ordinul](#) privind cimitirele autorităților locale din 1986).

În conformitate cu LACO 1977, autoritățile locale dispun de o largă libertate în ceea ce privește modul în care gestionează cimitirele. În mod specific, Ordinul împuternicește autoritățile legale de înmormântare să:

- să gestioneze, să reglementeze și să controleze cimitirele,
- să amenajeze, să repare și să asigure accesul în cimitire,
- să solicite ca o parte a cimitirului să fie rezervată pentru anumite confesiuni,
- să acorde drepturi exclusive de înmormântare, drepturi de a ridica monumente funerare și acorduri pentru întreținerea mormintelor și a monumentelor funerare;
- să furnizeze capele sau morgi,
- să stabilească anumite taxe și tarife;
- să întrețină mormintele.

În conformitate cu articolul 10 al LACO 1977, o autoritate responsabilă privind cimitirele municipale poate acorda unei persoane fizice un "drept exclusiv de înhumare". Deținerea acestui drept nu implică proprietatea asupra terenului în sine sau dreptul de a desfășura o anumită activitate pe parcela funerară. Terenul se află în continuare în proprietatea autorității locale. Cu toate acestea, proprietarul unui drept exclusiv de înhumare poate decide cine poate fi înmormântat acolo, iar mormântul nu poate fi deschis fără permisiunea proprietarului. Acest drept subzistă pentru perioada specificată în contractul de concesiune a mormântului, care nu poate depăși 100 de ani. În practică, consiliile locale pot acorda un drept exclusiv de înhumare pentru perioade de 50, 75 sau 99 de ani.

În cazul **cimitirelor private**, înființate printr-o lege specială a Parlamentului și care respectă prevederile [Legii](#) privind clauzele referitoare la cimitire din 1847, se aplică câteva obligații suplimentare celor prevăzute în cazul autorităților locale, și anume:

- obligația de a construi o capelă a Bisericii Anglicane pe partea consacrată a cimitirului;
- obligația de a numi un capelan și de a-i plăti acestuia o indemnizație aprobată de episcopul diecezei în care este situat cimitirul;
- obligația de a împrejmui fiecare parte a cimitirului cu ziduri/ garduri potrivit legii.

Cu excepția cazului în care se prevede altfel în orice lege a Parlamentului privind înființarea unei cimitir privat, taxele percepute de societatea privată nu fac obiectul vreunei reglementări.

Cimitirele private pot fi transferate sub controlul autorităților locale în cazul în care nu mai pot oferi noi locuri de înhumare. În cele mai multe astfel de cazuri, autoritatea locală dobândește responsabilitatea privind administrarea cimitirului privat în conformitate cu prevederile [Legii](#) privind spațiile deschise din 1906.

Biserica Angliei și alte culte religioase dețin propriile cimitire. Cu toate acestea, LACO 1977 nu se aplică cimitirelor Bisericii Anglicane sau Bisericii din Țara Galilor sau altor cimitire parohiale. În schimb, cimitirele Bisericii Anglicane și ale Bisericii din Țara Galilor sunt supuse legislației ecleziastice.

În cazul în care un cimitir al Bisericii Anglicane este închis în conformitate cu un Ordin al Consiliului în temeiul [Legii](#) privind înhumarea din 1853, responsabilitatea pentru întreținere poate fi transferată unei autorități locale, odată respectată obligația notificării intenției cu trei luni înainte de efectuarea propriu-zisă a transferului. Transferul are caracter obligatoriu, realizarea sa nedepinzând de starea curții bisericii în cauză (deși consiliul parohial al bisericii are obligația de a menține situl în stare decentă, iar zidurile și gardurile sale în bună stare) și de capacitatea autorității locale de a acoperi costurile suplimentare de întreținere.

Potrivit Legii privind guvernarea locală din 1972, responsabilitatea pentru un cimitir închis este transferată în mod obligatoriu consiliului parohial sau districtual. De asemenea, potrivit prevederilor Legii privind spațiile deschise (1906), orice proprietar al unui cimitir privat închis poate să cedeze definitiv sau pentru o perioadă responsabilitatea administrării cimitirului autorității locale în vederea păstrării acestuia ca spațiu deschis publicului.

În conformitate cu [dispozițiile](#) LACO 1977, autoritățile responsabile cu cimitirele, definite mai sus, pot să amenajeze și să păstreze în ordine orice mormânt sau cavou, orice piatră funerară sau orice alt monument comemorativ dintr-un cimitir.

Aspecte legate de valoarea patrimonială a cimitirelor și monumentelor funerare

În anul 1979 a fost adoptată [Legea](#) privind monumentele și zonele arheologice, care a vizat consolidarea și modificarea legislației privind monumentele istorice. Legea își propunea clasificarea siturilor arheologice de importanță națională, în prezent existând peste 20.000 de monumente [înscrise](#) pe [Lista](#) patrimoniului național (de exemplu: clădiri, monumente, epave, parcuri și grădini înregistrate, câmpuri de luptă). Conform legii, proprietarii monumentelor înscrise trebuie să solicite Secretarului de Stat pentru Cultură, Media și Sport o autorizație scrisă prealabilă în vederea desfășurării de lucrări de reparație/ consolidare/ restaurare.

În anul 1983, guvernul Thatcher a înființat un nou organism, intitulat inițial Comisia pentru clădiri și monumente istorice, după care, în perioada 2004-2015, aceasta urma să funcționeze sub denumirea [English Heritage](#). Menționăm că începând cu 2015, English Heritage s-a separat în două organizații: o organizație caritabilă nouă, intitulată oficial English Heritage Trust (care are drept principal obiect de activitate Colecția Patrimoniului Național, conținând peste 400 de situri și monumente istorice de stat din întreaga Anglie) și [Historic England](#), organizație care promovează patrimoniul național în sens larg, gestionând sistemul de listare (înscrisoare), rezolvând probleme de planificare și acordarea de subvenții în numele Secretarului de Stat pentru Cultură, Media și Sport.

Potrivit [Memorandum-ului](#) inițiat de English Heritage (vechea structură responsabilă în domeniu) în anul 2000, cimitirul reprezintă o parcelă de teren rezervată și închisă pentru înhumarea morților și/sau pentru primirea rămășițelor incinerate și se deosebește de o curte de biserică prin faptul că nu este atașat unui lăcaș de cult religios. În cadrul Memorandumului, se specifică faptul că English Heritage avea rolul de a identifica cimitirele (și structurile din cadrul acestora) de importanță națională. De asemenea, English Heritage putea oferi îndrumări în vederea evaluării semnificației istorice și pentru buna gestionare a cimitirelor care sunt valorizate/ apreciate la nivel local și în cazul cărora deciziile revin în întregime comunităților locale și autorităților locale.

Erau prevăzute o serie de proceduri menite să protejeze și să îmbunătățească semnificația și valoarea de utilitate publică a cimitirelor de interes istoric. Astfel, structurile individuale ale cimitirelor istorice care prezentau "interes arhitectural sau istoric deosebit" puteau fi adăugate pe listele monumentelor protejate de către Secretarul de Stat pentru Cultură, Media și Sport. În mod normal, listarea/ înscrisoarea se făcea la recomandarea [English Heritage](#), în calitate de consilier legal al guvernului în acest domeniu. Includerea pe listă impune proprietarului unei clădiri sau unei structuri obligația de a solicita acordul autorității abilitate înainte de efectuarea lucrărilor care pot aduce modificări structurii.

În anul 1983, a fost adoptată [Legea](#) patrimoniului național, prin intermediul căreia English Heritage a fost desemnată ca principal "consilier/ guvernamental" în ceea ce privește mediul construit din Anglia. În temeiul Legii privind patrimoniul național, English Heritage a întocmit un [registru](#) al parcurilor și grădinilor de interes istoric deosebit din Anglia. Registrul era menit

să încurajeze proprietarii și autoritățile locale să aibă grijă în mod special de elementele înregistrate. Autorităților locale le revine obligația de a se consulta cu English Heritage în privința cererilor de planificare urbanistică, care vizau siturile înregistrate conform gradelor I și II* și cu Societatea de Istorie a Grădinilor cu privire la toate siturile.

Potrivit English Heritage, evaluarea cimitirelor istorice reprezenta o prioritate în cadrul programului de înregistrare a parcurilor și grădinilor, iar procesul de înregistrare implica consultarea proprietarilor și a altor responsabili de gestionarea acestora, precum autoritatea locală de planificare și compania privată de cimitire etc.

În anul 1990, a fost adoptată [Legea](#) privind planificarea (listarea/înscrierea clădirilor și a zonelor de conservare) urmărindu-se consolidarea legislației anterioare privind "clădirile și zonele de interes arhitectural special", astfel încât legislația generală de planificare să fie separată de legislația privind conservarea (prezentată înainte). Potrivit secțiunii 1 a Legii, Secretarului de stat responsabil îi revine obligația întocmirii sau aprobării unei liste/ a mai multor liste de clădiri de interes arhitectural sau istoric deosebit în vederea îndeplinirii funcțiilor de planificare a autorităților. Potrivit [Principiilor](#) de selecție pentru clădirile listate, în cazul operelor de artă sau al sculpturilor, trebuie să se ia în considerare gradul și scopul anexării acestora la terenul sau clădirea care fac obiectul listării în temeiul Legii privind planificarea. Clădirile listate se clasifică, în funcție de interesul arhitectural și istoric reflectat, în:

- clădiri de gradul I, care prezintă un interes special excepțional ;
- clădiri de gradul II, care sunt deosebit de importante și prezintă un interes mai mult decât special;
- clădiri de gradul III, care prezintă interes deosebit, justificându-se eforturile în vederea conservării.

Potrivit prevederilor stipulate în secțiunea 1 (5A) (a) și (b) a legii, Historic England poate hotărî în ce măsură structurile anexă sau cele din curtea clădirii sunt protejate prin lege, și totodată poate exclude din autorizația pentru clădirile listate obiectele care sunt atașate unei clădiri listată (care sunt lipsite de interes special).

Potrivit legii, autorităților locale le revine obligația determinării periodice a zonelor de interes arhitectural sau istoric deosebit, al căror caracter sau aspect trebuie conservat sau îmbunătățit, în vederea desemnării acestora ca și zone de conservare. Totodată, și Secretarul de Stat responsabil poate acorda statul de zona de conservare oricărei zone aflate în grija unei autorități locale, dacă consideră că, aceasta prezintă caracteristicile necesare.

Astfel, autorităților locale de planificare le revine competența de a desemna cimitirele ca zone de conservare, multe dintre ele fiind deja desemnate astfel sau aflându-se în zone de conservare mai mari. Statutul de zonă de conservare aduce cu sine o combinație de controale și obligații în vederea îmbunătățirii/conservării mediului istoric, iar noile desemnări implică, în mod normal, o evaluare a obiectivului și o consultare oficială cu comunitatea locală, căreia i se permite astfel să-și exprime opiniile și să se implice în gestionarea pe termen lung a cimitirului în cauză. Menționăm că monumentele comemorative individuale - de mici dimensiuni- nu sunt protejate în temeiul legislației privind zonele de conservare.

Mormintele de război ale forțelor Commonwealth-ului, indiferent unde sunt situate, se bucură de protecția suplimentară a [Commonwealth War Graves Commission](#). Comisia a fost înființată prin Cartă Regală în 1917, iar printre atribuțiile sale se numără marcarea și întreținerea mormintelor membrilor forțelor din Commonwealth care au căzut în cele două războaie mondiale, precum și păstrarea registrelor. Autoritățile responsabile privind cimitirele nu pot aduce nicio modificare vreunei pietre de mormânt sau monument comemorativ realizat de Comisie, fără acordul acesteia⁷.

Menționăm că Historic England furnizează [Ghidul](#) privind selecția obiectivelor pentru Registrul parcurilor și grădinilor, în anul 2018 fiind înregistrate 116 cimitire, în mare parte aparținând secolului al XIX-lea, fiind înregistrate și câteva cimitire mai vechi, precum [Bunhill Fields](#) din Londra, precum și câteva de la sfârșitul secolului al XX-lea, precum [Crematoriul din Salisbury](#). Monumentele comemorative, pietrele funerare și mausoleele care se remarcă prin calitatea designului, a sculpturii, a materialelor sau a interesului persoanei comemorate sau a epitafului pot fi, de asemenea, incluse pe listă. Ghidul privind selecția acestor tipuri de structuri comemorative poate fi consultat [aici](#). În privința desemnării anumitor cimitire drept zone de conservare, Historic England oferă informații suplimentare [aici](#).

Linkuri utile documentării:

Cronologia legislației în materie de conservare

<https://historicengland.org.uk/whats-new/features/conservation-listing-timeline/#1980>

<https://historicengland.org.uk/advice/caring-for-heritage/cemeteries-and-burial-grounds/importance/#Section4Text>

<https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a7e0743ed915d74e6223a35/burial-ground-managers.pdf>

https://www.iccm-uk.com/iccm/wp-content/library/iccm_MM%20Policy%20Final%2008%202019.pdf

<https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/SN03634/SN03634.pdf>

https://thegardenstrust.org/wp-content/uploads/2016/11/EH-Caring-for-Historic-Graveyard-and-Cemetery-Monuments-2011-v1_0-1.pdf

⁷ <https://publications.parliament.uk/pa/cm200001/cmselect/cmenvtra/91/91m85.htm>